

haabe, at Kommissionen snarest maa kunne gennemføre sin Opgave til Lykke og Held for vort Fædreland og vort Fædrelands Ungdom.

Marie Christensen: Forslaget om Nedsættelse af en Kommission, der skal tage samtlige Skoleforhold, særlig de Spørgsmaal, der vedrører vor Folkeskole, op til Overvejelse, kommer ikke som nogen Overraskelse. Som den højtærede Minister nævnte, har det været omtalt og efterspurgt gennem flere Aar baade i Pressen og ved Møder, men vel nok mest i Lærerkredse. Der har ogsaa lydt Røster, om ikke en stykvis Reform af vort Skolevæsen var den heldigste Vej at slaa ind paa. Der har været gjort Forsøg i den Retning ved Skolekommissionen af 1909 om Tilsynet med og Styrelsen af vort Almueskolevæsen. Den højtærede Minister har nu valgt Kommissionsvejen og har valgt at tage samtlige Skoleforhold op til Overvejelse, pædagogiske, økonomiske og administrative. Det er en meget stor Opgave, der stilles denne Kommission, men man kan jo sige med et gammelt Ord, at hvor der er Villie, er der ogsaa Vej, og man maa saa haabe, at det maa lykkes Kommissionen at finde den Vej, der fører til et godt Resultat.

Som Lovforslaget nu foreligger, er det Resultatet af en meget grundig Behandling, som det har været underkastet i det andet høje Ting, og i den Skikkelse, det nu har, er det mig en Glæde at kunne anbefale det, idet jeg mener, at en enkelt og mindre Kommission vil kunne arbejde bedre og lettere end en stor og tvedelt, som der først var Tale om; og at Rigsdagen faar større Indflydelse paa Kommissionens Sammensætning, er mig en Borgen for, at Hjemmenes Interesser og Ønsker ikke vil blive gaaet for nær. Hjemmene er dog den vigtigste Faktor i denne Sag. Sagkundskaben har sin Berettigelse, og Sagkundskabens Folk har gode Betingelser for at være Anførere i Skolesager, naar de stiller sig i Hjemmenes Tjeneste, men gør de ikke det, forekommer det mig, at de let bliver Generaler uden Hær. At Rigsdagen har Ret til at vælge baade blandt og udenfor sine Medlemmer, betragter jeg ogsaa som et Gode, og da Kommissionen har Lov til at tilkalde sagkyndig Hjælp — jeg forstod ikke rigtig den højtærede Ministers Bemærkning om, at Ministeren ikke kunde vælge sagkyndige, saa det skal jeg ikke berøre, men det mente jeg, at han har —, kan jeg ikke tænke mig andet, end at Kommissionen maa kunne komme i Besiddelse af al den Sagkundskab, som er nødvendig for dens Arbejde.

I Anmærkningerne til Lovforslaget nævnes nogle af de vigtigste af de Spørgsmaal, som Kommissionen skal tage op til Overvejelse, og som et Hovedpunkt anføres der: at overveje Mulighederne for Indførelsen af en Skoleordning, hvorefter man fra en fælles Grundskole kunde gaa over til de forskellige Skoleformer, der er nødvendige for den Uddannelse, der maa sættes som Skolens Maal. Jeg kan her henholde mig til, hvad der ved første Behandling i det andet høje Ting blev hævdet fra flere Sider og vel stærkest fra Venstre, at Folkeskolen skal have sit Maal i sig selv. Om den kaldes en Grundskole, har mindre at sige, men dens Maal skal ikke være at sende saa mange Elever som muligt over i de højere Skoler. Folkeskolen skal være Tjener for det brede Lag, den skal have det lydhøre Øre og det aabne Øje for, hvad Børnene trænger til, og hvad de kan kræve, for at de kan bane sig en Vej gennem Livet og blive gode og nyttige Samfundsborgere; thi Skolens Maal er ikke blot at bibringe Børnene en vis Mængde af Kundskaber, men den maa gennem Undervisningen og ved den Tone, der raader i den, søge at opdrage dem til retskafne og pligtopfyldende Mennesker. Det kan Kundskaber ikke gøre dem til. Kundskaber er et godt Redskab, med hvilket et godt Menneske kan udrette endnu mere godt, men et ondt Menneske endnu mere ondt — det har den sidste Tid givet os mange Eksempler paa. Men skal Skolens opdragende Gerning lykkes, maa den støttes af Hjemmene, og det har den allerstørste Betydning, at Hjem og Skole kan gaa Haand i Haand. Kan der gennem Lovgivningen gøres noget for at knytte Skole og Hjem nærmere sammen, da maa det ikke forsømmes. Jeg tænker her paa Tilsynet. Kommune og Stat har Krav paa at føre Tilsyn som Skolens økonomiske Bærere. Men Hjemmene, Forældrene betror Skolen det dyreste, de ejer, Børnene, og jeg synes, at der er god Grund til at overveje, om ikke en Del af den stedlige Skolekommission kunde vælges direkte af Forældrene eller direkte af Skoledistriktets Beboere. I den Betænkning, som Skolekommissionen af 1909 afgav, nævnes der 3 Faktorer, hvis Rettigheder ikke maa tilsidettes ved et nyt Tilsyn, og det er foruden Hjemmene Læreren og Menigheden. Maa jeg her lige i Parentes bemærke, at naar jeg herefter nævner Læreren, mener jeg naturligvis baade Lærere og Lærerinder. Læreren maa have Frihed til at arbejde, som det passer ham bedst. Der er baade af Lærere og af andre skolekyndige Folk talt